

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.315/2010/15.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság **Budapesten, 2012. év február hónap 2. napján** tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Bíróság 2010. év május hónap 19. napján kelt 9.B.836/2009/48. számú ítéletét **megváltoztatja.**

A szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését és az óvadékról történő rendelkezést mellőzi.

A vádlott a büntetése fele részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsátható.

A kábítószerrel visszaélés büntetténél megjelölt jogszabály száma helyesen 282/C. §

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 16.440 (tizenhatezer-négyszáznegyven) forint bűnügyi költséget a vádlott köteles megfizetni az államnak.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Bíróság - a Fővárosi Főügyészség 2009. év július hónap 3. napján kelt NF.13010/2008/26-I. számú vádirata alapján eljárva - a vádlottat kábítószerrel visszaélés büntette [Btk. - helyesen - 282/C. § (1) és (4) bekezdés I. fordulat] és lőfegyverrel, lőszerrel visszaélés büntette [Btk. 263/A. § (1) bekezdés a) pont] miatt halmazati büntetésül 2 év 8 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte a szabadságvesztés fele részének végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztve. Rendelkezett az előzetes fogvatartásban és házi őrizetben töltött idő beszámításáról, a lefoglalt bűnjelek elkobzásáról, a bűnügyi költség viseléséről, valamint arról, hogy az óvadékot a szabadságvesztés letöltésének megkezdése napján vissza kell adni.

Az elsőfokú ítélet ellen - melyet a vádlott és védője tudomásul vett - az ügyész fellebbezett a vádlott terhére téves minősítés miatt és a büntetés súlyosítása érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2010. év szeptember hónap 28. napján kelt BF.623/2010/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést módosított tartalommal, csupán a súlyosítást célzó részében tartotta fenn.

Utalt arra, hogy a vádlott a jelen ügyben elbírált bűncselekményét részben egy - az elsőfokú ítéletben helyesen hivatkozott - korábbi szabadságvesztése felfüggesztésének próbaideje alatt követette el, s erre figyelemmel a most kiszabott börtönbüntetés végrehajtásának akárcsak a részbeni felfüggesztése is törvényben kizárt. A vádhatósági álláspont szerint a jelenleg hatályos törvény nem biztosít kedvezőbb elbírálást a középértékes szabályra tekintettel; de ettől függetlenül is: a halmazati büntetés tételkeretei között a szabadságvesztés tartamának lényeges súlyosítása és a közügyektől eltiltás mértékének a felemelése indokolt. Végül jelezte az egyes cselekmények jogszabályi megjelölésének nyilvánvaló elírásait.

A másodfokú nyilvános ülésen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az írásbeli indítványában foglaltakat maradéktalanul fenntartotta.

A védő a nyilvános ülésen zárójelentést és ambulánslapot csatolva arra hivatkozott, hogy egyrészt a vádlotti drogfogyasztás kezdőidőpontja egzakt módon nem igazolható; ebből következően viszont kellően nem bizonyított a próbaidő alatti elkövetés, így nincs ok a szabadságvesztés felfüggesztésének mellőzésére. A csatolt orvosi iratokban foglaltak alapján utalt a vádlott betegségeire: dependenciájára, depressziós, skizoid voltára; továbbá arra, hogy védence az előzetes letartóztatásból való szabadulását követően, még a házi őrizet tartama alatt nyomban drogelvonó kezelésnek vetette alá magát. Ugyancsak a vádlotti életvezetés kedvező változását igazolja, hogy időközben a vádlott tehergépkocsi-vezetői szaktanfolyamot végzett; BE és CE kategóriákra is vezetői engedélyt szerzett.

A védő szerint az időmúlásra tekintettel a büntetés súlyosítása nem indokolt; amennyiben pedig a szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre nem volna felfüggeszthető, úgy indítványozta a Btk. 47. § (3) bekezdésének alkalmazását: annak kimondását, hogy a vádlott a büntetése fele részének letöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott csatlakozott a védőjéhez, emellett személyes körülményeinek megváltozásáról nyilatkozott.

A másodfokú bíróság a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése szerint.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartva a bizonyítást maradéktalanul lefolytatta.

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás döntően helyes és teljes; az egyrészt a vádlott személyi körülményei tekintetében szorul némi kiegészítésre, pontosításra a másodfokú eljárás adatai alapján:

- A vádlott nagykorú gyermekei már dolgoznak, eltartásra nem szorulnak. A vádlottnak csupán pár hónapon keresztül volt munkahelye, jövedelme; jelenleg nem dolgozik, édesanyjával közös háztartásban él [a másodfokú nyilvános ülésen előadottak alapján];
- A vádlott tehergépkocsi vezetői szaktanfolyamot végzett, azon 2011. év május hónap 20. napján eredményes vizsgát tett; 2011. év július hónap 6. napjától BE, C1E és CE járműkategóriára vonatkozó járművezetői engedéllyel is rendelkezik [a csatolt okirat-másolatok adatai alapján];
- A vádlott 2009. novemberétől áll a Nyíró Gyula Kórház Addiktológiai Osztályán kezelés alatt, drogok és pszichoaktív anyagok okozta dependencia, közepes depressziós epizód és szkizoid személyiségzavar diagnózissal [a csatolt zárójelentés és ambulánslap adatai].

Másrészről: az elsőfokú bíróság az ügyben teljeskörűen vizsgálódott; és különösen is vonatkozik ez a vádidőszakban érintett kábítószer hatóanyagtartalmának mennyiségére, valamint a vádlott kábítószer-függőségére. Ez utóbbi kérdésben előbb az egymásnak ellentmondó szakértői álláspontokat kísérelte meg egymáshoz közelíteni, majd pedig - a Be. 111. § (5) és (6) bekezdése alapján helyesen eljárva - újabb szakértőt vont be az ügybe, s ez utóbbi véleményre alapozva - és a módosított váddal egyezően - foglalt állást akként, hogy a vádlott a terhére rótt közegészség elleni bűncselekményét kábítószerfüggő személyként követte el.

Előre bocsátva, hogy a vádlotti függőséggel kapcsolatos elsőbírói indokolással, annak végkövetkeztetéseivel a másodfokú bíróság is maradéktalanul egyetértett, az alábbiakra szükséges utalni:

Az elsőfokú ítéletnek a 10. oldal negyedik, 15. oldal első és negyedik bekezdésében írt meglehetősen általános, valamely korábbi - ám ügyszámmal pontosan meg nem jelölt - ügyből szerzett információira történő hivatkozások a Be. 75. § (3) bekezdésében írtak hiányában a jelen ügy megítélése során jelentőséggel nem bírnak, az ezekre való utalást a másodfokú bíróság mellőzi.

Hasonlóan: kétségtelenül helyesek az elsőfokú ítélet 10. oldal utolsó bekezdésétől a 12. oldal első bekezdésével bezárólag írtak; ugyanakkor mindezt elemző módon a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiuma a 2/2004.(VI. 16.) kollégiumi állásfoglalásában már kifejtette és közzétette; elégséges lett volna ezért az arra, valamint az e körben megjelent eseti döntésekre, jelesül például a BH. 2003. 182., ÍH. 2005. 1. döntésre történő elsőbírói hivatkozás.

Kiegészítést igényel ugyanakkor az ítéleti tényállás 2. pontja a lefoglalt - így szakértő által ténylegesen meg is vizsgált - kábítószer hatóanyag-tartalmának összegzése, annak a Btké. 23. § szerinti mennyiségi értékhatárhoz való viszonya tekintetében.

Utóbbi az elsőfokú ítélet 4. oldal negyedik bekezdése csupán a lakásban több helyről előtalált speed-por kapcsán rögzít: „a jelentős mennyiségű kábítószer alsó határát mintegy hétszeresen meghaladó” mennyiséget írva.

Ugyanakkor a szakértői véleménynek a nyomozati iratok 183. oldalán elfekvő összegzése szerint a ténylegesen lefoglalásra került kábítószer hatóanyag-tartalma pontosan megállapításra került, az ott írtak a tényállás részét kell képezzék. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet 5. oldalának harmadik bekezdését az alábbiakkal egészíti ki:

- A vádlottól összességében lefoglalt kábítószer tiszta hatóanyag-tartalma a jelentős mennyiség alsó határának 849,2 %-a, azaz közel nyolc és félszerese.

Végezetül: az elsőfokú ítéleti tényállás 1. pontjában a lefoglalásra nem került, szakértő által meg nem vizsgált, a vádlott által tíz év alatt elfogyasztott kábítószerrel kapcsolatos vádlotti magatartás került rögzítésre: mégpedig az érintett összes hatóanyag-tartalom 151,601 grammban, azaz a jelentős mennyiség alsó határának több mint tizenháromszorosában való meghatározásra.

Amíg a lefoglalt és a mennyiség, valamint a minőség szempontjából a nyomozati eljárás során pontosan meghatározott kábítószer tiszta hatóanyag-tartalmának a megállapításához igazságügyi vegyész szakértőt kell igénybe venni; addig az ugyancsak a vádlott terhére rótt, de le nem foglalt, pusztán az ő beismerő vallomása alapján megállapított, de vegyvizsgálattal meg nem határozható kábítószer-mennyiség tiszta hatóanyag-tartalmának megállapítását becslés útján kell megtenni. Márpedig az általánosan követett bírói gyakorlat szerint ennek a becslésnek az elvégzése, a hatóanyag-tartalom ily módon való megállapítása nem nyomozói, vagy vegyész-szakértői, hanem bírósági feladat; az a bíróság kizárólagos ténymegállapítási körébe tartozik [a Fővárosi Ítéltábla Büntető Kollégiumának 1/2004.(VI. 16.) kollégiumi állásfoglalása, BH. 2005. 279., BH. 2005. 246.].

Objektív, tényyszerű adatok hiányában - pusztán a vádlotti bemondáson alapulva - az évtizedre visszamenően elfogyasztott kábítószer hatóanyag-tartalmát és bruttó súlyát az ítélet tényállásában csak akkor lehet rögzíteni, ha kétséget kizáróan bizonyítható a vádlotti előadás helyessége a kábítószer-fajta, származás, minőség, mennyiség tekintetében.

A jelen eset azonban nem ilyen.

A vádlott éves túréssal tudta csak meghatározni annak idejét, amikor az általa naponta elfogyasztott kábítószer mennyisége a két és félszeresére emelkedett. Ilyen „pontosság” mellett a napi grammok számát az év napjainak számával felszorozni - szökőév esetén a kérdéses plusz-napot is figyelembe venni -, mindezt táblázatba foglalva összesíteni, majd a tiszta hatóanyag-tartalmat a tényállásban ezredpontossággal megállapítani nyilvánvalóan nem lehet; az a Be. 4. § (2) bekezdésében írt alapelv súlyos sérelmét eredményezné.

Márpedig a jelen ügyben lényegében ez történt: az elsőfokú bíróság a nyomozati iratok 441-442. oldalán elfekvő rendőri jelentés táblázatba foglalt adatait tette ítéletének 3. oldala utolsó bekezdésében írt tényállásának alapjává.

Az 1. tényállási pont tekintetében konkrét, objektív adatok nem állnak rendelkezésre. Csupán a vádlott erre vonatkozó - a fogyasztás kezdetének időpontját a másodfokú eljárásban már elbizonytalanítani próbáló - önmagát terhelő vallomása ismert; azt, hogy a kábítószer mely évben és hol gyártották, pontosan milyen hatóanyag-tartalommal bírt, s ténylegesen mekkora lehetett a reálisan elfogyasztott napi mennyiség, megállapítani nem lehetett. Mindezt a bizonytalanságot - s az ebből egyenesen következően igen nagy tűréshatárok közötti végeredményt kiadó számítási módot - az ítélet indokolásában, a mérlegelés kapcsán kell megjeleníteni. Az egész időszakot áttekintve kell a megállapítható legalacsonyabb hatóanyag-tartalommal számolni és ennek eredményeként a bruttó súlyok bizonyíthatatlanságát és az adagok növelésének, csökkentésének bizonytalan voltát is figyelembe véve megállapítani azt, hogy a hatóanyag-tartalom a csekély mennyiség felső határát meghaladta-e, illetőleg a jelentős mennyiség alsó határát elérte-e. Ennek az alapelvnek a figyelembevételével pedig a lefoglalásra nem került, de a bíróság által becsléssel megállapított kábítószer-mennyiség alapján a tiszta hatóanyag-tartalom számításánál a 2000. évben közzétett és az ORFK Bűnügyi Szakértői- és Kutató Intézetben vizsgált feketepiaci kábítószer-készítmények átlagos hatóanyag-tartalmáról közölt kábítószer-fajtánként a táblázatban összeállított legkisebb hatóanyag-tartalmat - esetünkben 0,5 grammot - kell figyelembe venni és a jogi minősítést az e táblázatban megjelölt legkisebb hatóanyag-tartalom számításával kell megállapítani. Az elkövetési időszak hosszára, valamint hogy a vádlott ennek során kábítószer-függő személlyé vált, az biztosan megállapítható, hogy a vádlott az 1. tényállási pontban foglaltak esetében a csekély mennyiség felső határát meghaladó tiszta hatóanyag-tartalmú kábítószer fogyasztott el; ám az, hogy ez a jelentős mennyiség alsó határát elérte volna, büntetőjogi bizonyossággal nem igazolható. Az ily módon becsült értéket kell az elkövetési időpont, valamint a fogyasztott kábítószer megnevezése mellett az ítéleti tényállás 1. pontját kiegészíteni az alábbiak szerint:

- A vádlott az 1. tényállási pontban foglaltak esetében 1998. évtől kezdődően őrizetbevételéig, 2008. év május hónap 28. napjáig a csekély mennyiség felső határát meghaladó, ám a jelentős mennyiség alsó határát el nem érő tiszta hatóanyag-tartalmú kábítószer - speed-port - fogyasztott el;
- Ebből következően a vádlott által a tényállás 1. pontjában írtak szerint elfogyasztott, valamint a tényállás 2. pontjában tőle lefoglalt kábítószeres tiszta hatóanyag-tartalma összességében a jelentős mennyiség alsó határának mintegy kilencszerese.

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás a fentiekkel együtt már maradéktalanul helyes és teljes; és a felülbírálat alapjául szolgált a másodfokú eljárásban is.

A másodfokú bíróság ennek kapcsán az alábbiak kiemelését tartja szükségesnek: Egyrészt: helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a kereskedés ténye a vádlott esetében kétséget kizáróan kellően nem bizonyított; mindezt már a vádhatóság sem panaszolta a felülbírálati eljárásban.

Másrészt nem foghat helyt a kábítószer-fogyasztás kezdőidőpontjával kapcsolatos, a korábbtól eltérő vádlotti-védői előadás: annak nyilvánvaló oka a jelen újabb szabadságvesztés felfüggeszthetőségének kizártságában rejlik.

Maga a vádlott a másodfokú nyilvános ülésen újólá egy karácsonyi alkalomhoz kötötte a szer első kipróbálását; márpedig ez a bírósági iratok 26. sorszámú szakvélemény 4. oldalán foglaltak szerint 1994. karácsonyát jelentette; s ezzel mindenben egybecsengenek a vádlott által a nyomozás során [nyomozati iratok 2. kötet 649. és 667. oldalán], illetve az elsőfokú tárgyaláson [29. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal nyolcadik bekezdése] előadottak.

A tényállás megváltoztatására így sem ok, sem törvényi lehetőség nincs.

Az irányadó tényállásból a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, és a cselekmények minősítése is törvényes.

Itt kell azonban utalni arra, hogy a vonatkozó jogszabályi hivatkozások úgy a rendelkező részben, mint a jogi indokolásban nagyrészt tévesek: azok helyesen a közegészség elleni bűncselekmény esetében az a Btk. 282/C. § (1) bekezdés és (4) bekezdés I. fordulata [elsőfokú ítélet 1. oldala, 19. oldal harmadik bekezdése], a közbiztonság elleni bűncselekmény tekintetében pedig a Btk. 263./A. § (1) bekezdés a) pontja [elsőfokú ítélet 19. oldal harmadik bekezdése].

A jogorvoslattal támadott elsőfokú határozat tartalmi és formai hibáinak korrigálása a másodfokú bíróság feladata, ezért - noha a Fővárosi Bíróság a rendelkező rész elírásának helyesbítésére utóbb kijavító végzést hozott - a szükséges pontosításokat a Fővárosi Ítéltábla megtette.

A büntetés nemének és mértékének meghatározása során helyesen járt el az elsőfokú bíróság.

A mintegy tíz éven keresztül folytatott kábítószer-fogyasztásra kizárólag a feltáró vádlotti beismerés szolgált bizonyítékkal, mely így nyomatékos enyhítő körülmény. Jelentőséget kell tulajdonítani annak is, hogy a lőfegyver, lőszer a megszerzésekor - meg nem cáfoltan - nem volt engedélyköteles; jelen állapotában pedig nem volt használható.

Ugyanakkor a vádlott terhére szól a kedvezőtlen előélete, a cselekmények részben próbaidő alatti elkövetése.

Összességében mégis az immár négy éves időmúlás, valamint a vádlott életvezetésében bekövetkezett kedvező változások okán a szabadságvesztés tartamának a büntetési tételkeret alsó határához közelítő tartamban való meghatározása alappal nem panaszolható.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését úgy az elkövetéskor [Btk. 90. § a) pont], mint az első, illetve a jelen másodfokú elbíráláskor hatályos jogszabály [Btk. 91. § (1) bekezdés c) pont]

egyaránt kizárta; az elsőfokú ügyészi perbeszédben indítványozott rendelkezést ezért mellőzni kellett.

Ugyanakkor osztotta a másodfokú bíróság a védői álláspontot abban, hogy a fentebb jelzett kedvező körülményekre tekintettel lehetőség van a feles feltételes szabadság jogintézmények alkalmazására; a másodfokú bíróság a Btk. 47. § (3) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a vádlott a büntetése fele részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

Az óvadékkal kapcsolatos elsőfokú ítéleti rendelkezések még időelőttiék; e tárgyban a jogerős határozat tartalmának függvényében - és végrehajtandó szabadságvesztés esetén valóban a büntetés letöltésének megkezdését követően - kell és lehet majd határozni.

A sürgősségi elsőbírói döntést a másodfokú bíróság mellőzte.

A vádlott védelmében a másodfokú eljárásban kirendelt védő járt el; az ügy iratainak tanulmányozásával, valamint a nyilvános ülésen való részvétellel összefüggésben a 7/2002.(III. 30.) IM rendelet 6. § (2) és (7) bekezdése szerint felmerült díjat a vádlott viseli a Be. 381. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 338. § (1) bekezdése alapján.

A Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen - a Be. 386. § (1) bekezdésében írt feltételek hiánya okából - további fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2012. év február hónap 2. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Dr. Székely Ákos s.k. Miszlayné dr. Lányi Éva s.k.
előadó bíró bíró

A Fővárosi Bíróság 2010. év május hónap 19. napján kelt 9.B.836/2009/48. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.315/2010/15. számú ítéletében írt változtatással 2012. év február hónap 2. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2012. év február hónap 2. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző